

Slovenska jezikovna infrastruktura kot jezikovnopolitično vprašanje: potrebe in pričakovanja jezikovnih uporabnikov

NINA LEDINEK

*Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti,
Novi trg 2, SI – 1000 Ljubljana, NLedinek@zrc-sazu.si*

1.04 Strokovni članek – 1.04 Professional Article

V prispevku se s stanjem na področju oblikovanja slovenske jezikovne infrastrukture ukvarjam kot z jezikovnopolitičnim vprašanjem. Prispevek prinaša analizo aktualne pravne, finančne in organizacijske ureditve področja, predstavlja pa tudi ključne izsledke o infrastrukturnih potrebah uporabnikov, kot so bile prepoznane na podlagi analize in interpretacije podatkov iz ankete, izvedene v okviru projekta *Jezikovna politika Republike Slovenije in potrebe uporabnikov*.

The article deals with Slovene language infrastructure as a language-policy issue. It presents an analysis of the current legal, financial and organizational arrangements in the field of language infrastructure, as well as key findings on users' infrastructural needs, as identified on the basis of the analysis and interpretation of data from the survey conducted within the framework of the *Language Policy of the Republic of Slovenia and the Needs of Users* project.

Ključne besede: sociolingvistika, jezikovna politika, status jezika, korpus jezika, jezikovni viri, jezikovne tehnologije

Key words: sociolinguistics, language policy, language status, language corpus, language resources, language technologies

---

0 Uvod

V prispevku so parametri aktualne slovenske jezikovne politike presojeni z vidika opremljenosti jezikovne skupnosti v Republiki Sloveniji (RS) z jezikovnimi viri in jezikovnimi tehnologijami. Stanje na infrastrukturnem področju analiziram glede na aktualno pravno ureditev področja in opozarjam na prepoznane finančne in organizacijske pomanjkljivosti. Potrebe in pričakovanja uporabnikov v zvezi s slovensko jezikovno infrastrukturo¹ ugotavljam na podlagi analize in interpretacije podatkov iz spletne ankete *Jeziki v Sloveniji in slovenščina zunaj nje* (Ahačič idr.

---

¹ Z izrazom *slovenska jezikovna infrastruktura* imenujem infrastrukturne enote (torej jezikovne vire, tehnologije, portale ipd.) za slovenski jezik, hkrati pa tudi druge infrastrukturne enote, relevantne za jezikovno skupnost v RS in za slovensko jezikovno skupnost zunaj meja RS.

2017b),² ki je bila izvedena v okviru projekta *Jezikovna politika Republike Slovenije in potrebe uporabnikov* (Ahačič idr. 2017a),³ in ugotovitev v Gliha Komac, Kovač (2018).

V *Poročilu o izvajanju akcijskih načrtov za jezikovno izobraževanje in za jezikovno opremljenost, sprejetih na podlagi Resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014–2018, za leto 2016* (v nadaljevanju: NPJP 2016) je v nekaj odstavkih dolgem poglavju Priporočila Vladi Republike Slovenije zapisano:

Medtem ko se dejavnosti v okviru jezikovnega izobraževanja, ki so opredeljene v Resoluciji o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014–2018 in v na njej temelječem Akcijskem načrtu za jezikovno izobraževanje, v veliki meri izvajajo ali so v načrtu, pa ugotavljamo veliko manjši delež izvedenih dejavnosti na področju jezikovne opremljenosti.

Zato Vladi Republike Slovenije predlagamo, da poveča finančna sredstva predvsem za izvajanje aktivnosti na področju jezikovne opremljenosti, opredeljene v Resoluciji o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014–2018 in v na njej temelječem Akcijskem načrtu za jezikovno opremljenost.

Predlagamo, da se posebna pozornost nameni predvsem razvoju slovenščine v digitalnem okolju. Na tem področju sta ključni uskladitev delovanja ministrstev in vladnih služb ter zagotovitev večjega deleža sredstev za te namene. Poiskati je treba nov model financiranja in spremljanja jezikovnih virov in tehnologij, ki bo na podlagi intenzivnega dialoga z različnimi deležniki vodil v smer večjega metodološkega in tehničnega poenotenja in povezljivosti ter večje preglednosti in usklajenosti financiranja in spremljanja. (NPJP 2016: 157)

1 Slovenska jezikovna infrastruktura z vidika aktualne pravne ureditve področja in financiranja ter organizacije infrastrukturne dejavnosti

Sklepi NPJP 2016 opozarjajo na (nekatero) najbolj ključne težave na področju oblikovanja slovenske jezikovne infrastrukture. Izpostavljeno je, da se infrastrukturne naloge izvajajo v premajhnem obsegu, da je oblikovanje slovenske jezikovne infrastrukture finančno najslabše podprto področje slovenske jezikovne politike in da je model financiranja (nekaterih aktivnosti) neustrezen, poročilo pa opozarja tudi na organizacijske zadrege (NPJP 2016: 157).

1.1 Pravna ureditev področja

Krovni pravni dokument, ki ureja javno rabo slovenščine v RS, v njenem okviru pa tudi dejavnosti na področju oblikovanja slovenske jezikovne infrastrukture, je *Zakon o javni rabi slovenščine* (v nadaljevanju: ZJRS). S 4. členom ZJRS država ohranja status jezika z oblikovanjem dejavne jezikovne politike, ki vključuje zagotavljanje pravnih podlag za njegovo rabo, hkrati pa stalno znanstvenoraziskovalno spremlja jezikovno življenje, širi jezikovne zmožnosti govorcev ter skrbi za razvoj slovenščine in za kulturo jezika sploh. Način in obseg izvajanja določb 4. člena ZJRS za posamezno petletno obdobje v skladu z 28. členom ZJRS natančneje

² Odziv na anketni vprašalnik prinaša Logar idr. (2017).

³ <https://isjfr.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/jezikovna-politika-republike-slovenije-in-potrebe-uporabnikov#v>.

določa nacionalni program za jezikovno politiko – infrastrukturno dejavnost aktualnega programskega obdobja podrobneje opredeljujeta *Resolucija o Nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014–2018* (v nadaljevanju: *Resolucija o NPJP 2014–2018*) in iz nje izhajajoči *Akcijski načrt za jezikovno opremljenost* (v nadaljevanju: ANJO). Gre za natančno določene ukrepe na področju oblikovanja slovenske jezikovne infrastrukture, višino sredstev, ki jih je za predvidene naloge treba priskrbeti, in način njihovega zagotavljanja. V skladu s 26. členom ZJRS je za nadzor nad izvajanjem določb ZJRS zadolženo zlasti Ministrstvo za kulturo RS, za naloge na konkretnih področjih pa tudi druga ministrstva, ki so pristojna za posamezna področja, kjer so z zakonom določene obveznosti glede rabe slovenščine. Vlada RS glede na 28. člen ZJRS nadzira izvajanje *Resolucije o NPJP 2014–2018* in ANJO, o tem pa redno obvešča Državni zbor RS, ki redno spremlja izvajanje nacionalnega programa za jezikovno politiko.

Pravni okvir, ki omogoča (učinkovito) izvajanje infrastrukturne dejavnosti, obstaja. Odgovornosti in pristojnosti glede izvajanja določb ZJRS in programskih dokumentov ter nadzora nad njihovim izvajanjem so jasno določene,⁴ kljub temu pa se infrastrukturne naloge, določene v *Resoluciji o NPJP 2014–2018* in ANJO, ne izvajajo oziroma se izvajajo v izjemno omejenem obsegu (prim. NPJP 2014; NPJP 2015; NPJP 2016). Izvedene so predvsem tiste naloge, ki so v okviru rednih nalog posameznih ministrstev in drugih organov že načrtovane in sistemsko financirane iz državnega proračuna (NPJP 2014: 9), ne glede na njihovo prioriteto.

Dejstvo je, da se infrastrukturne naloge ne izvajajo. *Resolucija o NPJP 2014–2018* ni pravno zavezujoč dokument, zato sankcij v primeru njenega neuresničevanja ni. Aktualni pravni okvir, ki jezikovnopolične naloge opredeljuje v okviru programskih dokumentov, sicer omogoča bolj natančno definiranje jezikovnopoličnih nalog, kot bi bilo to mogoče v okviru zakonskih določil, vendar pa ne zagotavlja izvrševanja nalog. Poskrbeti je torej treba predvsem za izvajanje določb programskih dokumentov in predpisov, poleg tega bi bilo v ZJRS smiselno dodati člen o tem, da RS sistematično spodbuja in skrbi za razvoj slovenske jezikovne infrastrukture, podobno kot 13. člen ZJRS opredeljuje področje jezikovnega izobraževanja.

1.2 *Financiranje in organizacija infrastrukturne dejavnosti*

Oblikovanje jezikovne infrastrukture v ZJRS ni posebej izpostavljeno. Na celovito in sistematično ureditev področja – tudi s pravnega, finančnega in organizacijskega vidika – sta formalno opozorila šele *Resolucija o NPJP 2014–2018* in ANJO, zato tudi financiranje infrastrukturne dejavnosti (še) ni ustrezno urejeno. Na izrazito neenakomeren obseg financiranja jezikovnopoličnih dejavnosti, ki jih operativno pokrivata *Akcijski načrt za jezikovno izobraževanje* in ANJO, kažeta že poročili o

⁴ Iz diktije 26. in 27. člena ZJRS, predvsem pa iz 2. člena podzakonskega predpisa, izhajajočega iz 27. člena ZJRS, je mogoče sklepati, da so jezikovnopolične naloge, vsaj kot jih z vidika nadzora nad jezikovnopoličnimi aktivnostmi podrobneje določa ZJRS, razumljene premalo obširno in celostno, saj so omejene zlasti na sistematično spremljanje izvajanja določb o slovenščini v javni rabi v vseh zakonih in izvršilnih predpisih. Sistematična in dejavna državna jezikovna politika pa zahteva obsežnejši in bolj celosten angažma.

izvajanju nacionalnega programa za jezikovno politiko za leti 2014 in 2015 (NPJP 2014; NPJP 2015), poročilo za leto 2016 pa poudarja, da je infrastrukturno področje eno od finančno najslabše podprtih področij slovenske jezikovne politike⁵ (NPJP 2016: 157).

Glede na trenutno veljavne pravne podlage (ANJO 2015: 4) je za večino infrastrukturnih dejavnosti predvideno projektno financiranje. Taka oblika financiranja je problematična za oblikovanje velikega števila infrastrukturnih enot, zlasti temeljnih jezikovnih priročnikov slovenščine (npr. pravopisnih pravil in pravopisnega slovarja, znanstvene slovnice, splošnega razlagalnega slovarja, pravorečnega priročnika, splošne dialektologije itd.), ki so praviloma rezultat dolgotrajnih, bazičnih jezikoslovnih raziskav. Njihovo oblikovanje pogosto traja dlje od obdobja, ki ga predpostavljajo projektni razpisi; navadno je za pripravo temeljnih jezikovnih priročnikov potrebno več časa, kot ga zajema vsakokratni nacionalni program za jezikovno politiko. Za pripravo takih jezikovnih virov bi bilo smiselno sistemsko in namensko zagotavljati sredstva iz državnega proračuna, in sicer na način, da so ta dolgoročno in kontinuirano namenjena neposredno institucijam, ki se glede na svoje ustanovne akte oziroma obstoječe delovne programe sistematično in dolgoročno ukvarjajo z oblikovanjem specifičnega segmenta jezikovne infrastrukture in izkazujejo ustrezne strokovne reference; nad izvajanjem aktivnosti (v vsebinskem in finančnem smislu) bi bilo potrebno vzpostaviti ustrezen nadzor.

Delo na segmentih infrastrukturne dejavnosti, kjer je to vsebinsko smiselno,⁶ bi bilo treba zastaviti bolj dolgoročno (podobno kot na področju jezikovnega izobraževanja). Za izvajanje konkretnih jezikovnopoličnih nalog je potrebno pooblastiti institucije, ki pri oblikovanju specifičnih tipov infrastrukturnih enot delujejo dolgoročno in kontinuirano ter izkazujejo ustrezne strokovne reference – za oblikovanja takih virov so bile ustanovljene nekatere javne ustanove, ustreznost njihovega dela pa je treba skrbno nadzorovati. Bolj dolgoročno zastavljen program dela bi omogočil kontinuiteto dela na posameznih področjih oblikovanja slovenske jezikovne infrastrukture, to pa bi povečalo kakovost nastalih jezikovnih virov in tehnologij, hkrati pa bi imeli za izdelavo posameznih infrastrukturnih enot vedno na voljo usposobljen in izkušen specializiran kader. Dolgoročno vzpostavljeno delo na področju oblikovanja slovenske jezikovne infrastrukture bi znižalo tudi stroške.

Obstoječi sistem financiranja infrastrukturne dejavnosti sili izvajalce, da se nenehno potegujejo za izvajanje vsebinsko raznolikih infrastrukturnih nalog, saj je projektno pridobivanje sredstev predpogoj za obstoj raziskovalnih institucij. Strokovnjaki, ki pri vzpostavljanju jezikovne infrastrukture sodelujejo, so zato v

⁵ V poročilu za leto 2015 je npr. zapisano: »Cilji ANJO se v letu 2015 še niso začeli realizirati, ker so bila raziskovalna in razvojna sredstva razdeljena že pred sprejetjem akcijskega načrta.« (NPJP 2015: 19) Na težavo opozarja tudi ANJO (2015: 19): »Generalna pripomba: navedene akcije so finančno ovrednotene, njihova izvedba v predvidenih časovnih okvirih pa bo odvisna od uspešnosti prijav na javnih razpisih in razpoložljivosti proračunski sredstev v ta namen. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstvo za kulturo v proračunih za leto 2016 in 2017 nimata načrtovanih posebnih dodatnih sredstev za izvedbo navedenih akcij.«

⁶ Za določene infrastrukturne dejavnosti je projektno organizirano delo primerno, zato spremembe niso potrebne.

položaju, ki je podoben prekarnemu, to pa zmanjšuje kvaliteto rezultatov. Kontinuiteta dela, ki je v veliki meri znanstvenoraziskovalno, je porušena, poraba sredstev pa se povečuje, saj mora vsak izvajalec na novo izobraziti kader, zagotoviti ustrezno infrastrukturo ter tehnološko podporo za izvedbo nalog. V obstoječem modelu financiranja se velik del sredstev, ki bi jih bilo mogoče porabiti namensko, za oblikovanje slovenske jezikovne infrastrukture, porablja že za pripravo projektnih prijav, sodelovanje med strokovnjaki za posamezno strokovno področje pa je zaradi njihovega delovanja v konkurenčnih institucijah pogosto oteženo ali onemogočeno.

Opozoriti je potrebno na vprašanje, kdo naj bodo nosilci slovenske jezikovne politike. Glede na trenutno veljavni pravni okvir, določen (zlasti) s programskimi dokumenti, so aktualni nosilci jezikovnopoličnih nalog državni organi in nekateri nosilci javnih pooblastil, ne pa tudi institucije, ki po ustanovnih aktih in delovnih programih opravljajo različne jezikovnopolične naloge. Za izvajanje konkretnih infrastrukturnih nalog javni organi po veljavnih postopkih (tj. v okviru projektnih razpisov) izberejo najprimernejšega izvajalca (Resolucija o NPJP 2014–2018: poglavje 1.4).

Zastavlja se vprašanje, ali je aktualna ureditev optimalna. Analiza uresničevanja *Resolucije o NPJP 2007–2011* je pokazala, da javni uslužbenci s parametri slovenske jezikovne politike niso dobro seznanjeni, zato za izvajanje nalog ne dajejo ustreznih vsebinskih in organizacijskih pobud, za oblikovanje jezikovne infrastrukture pa ne zagotavljajo (zadostnih) finančnih sredstev (Resolucija o NPJP 2014–2018: poglavje 1.4). Podobno stanje ugotavljajo tudi poročila o izvajanju nacionalnega programa za jezikovno politiko za leta 2014, 2015 in 2016 (NPJP 2014: 9), čeprav *Resolucija o NPJP 2014–2018* (prim. poglavje 1.4) predvideva pripravo izobraževalnega gradiva o jezikovnopoličnih nalogah in načinih njihovega izvajanja za javne uslužbence. Posebno izobraževanje je načrtovano tudi za člane medresorske delovne skupine za spremljanje izvajanja jezikovne politike RS, s čimer naj bi uslužbenci pridobili ustrezno znanje o okvirih jezikovnopoličnega delovanja ter usmeritvah in ciljih aktualnega jezikovnopoličnega programa ter tako prevzemali organizacijsko in proračunsko odgovornost za izvajanje jezikovnopoličnih nalog ter dajali tudi vsebinske pobude.⁷

Sistematično in celovito izvajanje jezikovnopoličnih nalog je zelo zahtevna naloga, zato bi morali pri njihovem uresničevanju poleg državnih organov sodelovati tudi strokovnjaki za jezikoslovje, pravo in druge stroke, ki se na izobraževalnih, raziskovalnih in drugih ustanovah operativno in raziskovalno ukvarjajo z jezikovnopoličnimi vprašanji. Javni uslužbenci kljub dodatnemu izobraževanju ne morejo imeti enakega znanja kot strokovnjaki specialisti za jezikovnopolična vprašanja, ki bo morali biti (vsaj nestalni) člani novoustanovljene medresorske delovne skupine za spremljanje izvajanja jezikovne politike RS. Smotrno se zdi, da bi bile med nosilci jezikovnopoličnih nalog, opredeljenih v programskih dokumentih, tudi raziskovalne in druge institucije, ki se sistematično, ciljno in dolgoročno ukvarjajo z jezikovnim izobraževanjem, oblikovanjem jezikovne infrastrukture ter drugimi

⁷ V poročilu o izvajanju nacionalnega programa za jezikovno politiko za leto 2014 je sicer opozorjeno, da za izobraževanje javnih uslužbencev, kot je predvideno v *Resoluciji o NPJP 2014–2018*, ni na voljo zadostnih finančnih sredstev (NPJP 2014: 12).

dejavnostmi, relevantnimi za slovensko jezikovno politiko. Istovrstne institucije bi dolgoročno lahko prevzele tudi vlogo izvajalcev konkretnih jezikovnopoličnih nalog. Strokovnjaki za posamezna jezikovnopolična področja bi tako prevzeli vsebinsko pobudo za jezikovnopolične naloge, (drugi) javni uslužbenci pa bi v skladu s svojimi pristojnostmi prevzeli zlasti organizacijske in proračunske obveznosti za izvedbo nalog.

2 Slovenska jezikovna infrastruktura glede na potrebe in pričakovanja jezikovnih uporabnikov

Naloge, opredeljene v *Resoluciji o NPJP 2014–2018* in ANJO, niso prioriteno razvrščene, kar močno ovira izvajanje jezikovnopoličnih nalog na področju oblikovanja slovenske jezikovne infrastrukture glede na trenutne možnosti financiranja dejavnosti in organizacijske ovire. Določitev infrastrukturnih dejavnosti glede na njihovo relevantnost in oblikovanje nabora infrastrukturnih enot, ki bi jih bilo treba oblikovati ali posodobiti prednostno, sta nujni predpostavki za optimalen razvoj jezika. Jezikovno skupnost v RS oziroma uporabnike slovenščine sploh je potrebno (prednostno) opremiti z jezikovno infrastrukturo, ki jo ti najbolj potrebujejo, nato pa oblikovano infrastrukturo ustrezno nadgrajevati in posodablјati. Hierarhizacija infrastrukturnih nalog mora temeljiti na sistematični in celoviti študiji potreb različnih ciljnih skupin uporabnikov in biti celostno podprta z znanstvenimi spoznanji.

Najobširnejša in najcelovitejša slovenska sociolingvistična raziskava, ki prinaša tudi tovrstne podatke, je bila izvedena v okviru projekta *Jezikovna politika Republike Slovenije in potrebe uporabnikov* (Ahačič idr. 2017a). Izsledki raziskave nudijo vpogled v aktualne jezikovne prakse jezikovne skupnosti v RS in jezikovnih uporabnikov slovenščine zunaj njenih meja ter prinašajo sintezo potreb in pričakovanj jezikovnih uporabnikov, zato lahko predstavljajo izhodišče, ki omogoča nadaljnje načrtovanje slovenske jezikovne politike.

2.1 Ugotavljanje prioritet na področju oblikovanja slovenske jezikovne infrastrukture

Ključno vprašanje, ki si ga je z vidika oblikovanja slovenske jezikovne infrastrukture treba zastaviti in na katerega smo iskali odgovore tudi s pomočjo spletne ankete,⁸ je, katere jezikovne vire, tehnologije in druge infrastrukturne enote je treba oblikovati ali posodobiti prednostno, da bomo lahko uspešno oblikovali korpus jezika, gradili znanje jezika in ohranjali njegov status. Na vprašanja o stanju aktualne slovenske jezikovne infrastrukture so odgovarjali vsi anketiranci. Dodatna vprašanja so bila namenjena anketirancem, ki se z raziskovanjem jezika in/ali oblikovanjem jezikovnih virov in tehnologij ukvarjajo poklicno in raziskovalno, ter poklicnim prevajalcem in tolmačem.⁹

⁸ V vprašalniku o infrastrukturnih potrebah in pričakovanjih uporabnikov je le omejeno število vprašanj skladno z željami financerja.

⁹ Podatkov o prepoznanih specialnih potrebah te skupine anketirancev prispevek ne prinaša.

Temeljne potrebe in pričakovanja jezikovnih uporabnikov so v vprašalniku ugotavljane s tremi tipi vprašanj. Vsi anketiranci so odgovarjali na vprašanja o tem, katere jezikovne vire, tehnologije in druge infrastrukturne enote poznajo in kako pogosto jih uporabljajo, in katere jezikovne vire, tehnologije in druge infrastrukturne enote najbolj pogrešajo. Raziskovalci jezika in oblikovalci jezikovnih virov in tehnologij so bili še dodatno vprašani, katere so prioritete naloge na področju oblikovanja slovenske jezikovne infrastrukture.

Interpretacija anketnih odgovorov omogoča identifikacijo okvirnega nabora enot, ki so za jezikovno skupnost v RS, sodeč po odgovorih v anketi, najbolj relevantne in jih je treba prednostno načrtovati in financirati. Nekoliko nižji relativni delež uporabe določene infrastrukturne enote še ne pomeni, da ta infrastrukturna enota za razvoj jezika in za njegove uporabnike ni pomembna. Lahko je npr. zelo pomembna za raziskovanje jezika ali pa se uporablja kot podporni vir, ki je nujno potreben, da bi na njegovi osnovi lahko oblikovali vir, ki ima zelo visok relativni delež uporabe. Seveda pa velja obratno. Če ima neka infrastrukturna enota visok relativni delež uporabe, zlasti če jo redno in pogosto uporabljajo različne ciljne skupine jezikovnih uporabnikov, to pomeni, da gre za enoto, ki sodi v prioritetni nabor enot, ki jih je treba oblikovati in posodabljeni čim bolj redno (in pred enotami, ki so v hierarhiji prioritet umeščene nižje) in za to sistematično namenjati proračunska sredstva. Pri oblikovanju prioritete nabora infrastrukturnih enot je poleg izkazanih potreb in pričakovanj širše jezikovne skupnosti treba upoštevati tudi stališča in priporočila strokovnjakov, posebno pozornost pa je treba namenjati potrebam manjših in specializiranih segmentov jezikovne skupnosti, ki potrebujejo posebno zaščito – gre za prioritete jezikovnih uporabnikov s posebnimi potrebami.

2.1.1 Potrebe in pričakovanja »splošnih uporabnikov«

Infrastrukturne potrebe in pričakovanja širše jezikovne skupnosti v RS smo prepoznavali s pomočjo vprašanj o tem, katere jezikovne vire, tehnologije in druge infrastrukturne enote anketiranci poznajo in kako pogosto jih uporabljajo, ter z vprašanjem, katere infrastrukturne enote najbolj pogrešajo. Na vprašanja o pogostosti rabe slovenskih jezikovnih priročnikov je v povprečju odgovarjalo nekaj več kot 3000 anketirancev.

Skoraj vsi anketiranci poznajo *Slovar slovenskega knjižnega jezika*, *Slovenski pravopis*, *Slovensko slovnico*, slovar(je) tujk ter dvojezične slovarje. Več kot 30 % anketirancev ne pozna terminoloških in etimoloških slovarjev, *Sinonimnega slovarja slovenskega jezika*, *Slovarja slovenskih frazemov* ter narečnih jezikovnih virov. *Slovar slovenskega knjižnega jezika* uporablja 97 % vprašanih, *Slovenski pravopis* 92 %, slovar(je) tujk 88 %, dvojezične slovarje 85 %, *Slovensko slovnico* 81 %, 69 % uporabnikov pa posega tudi po terminoloških slovarjih. Anketiranci navajajo, da navedene priročnike uporabljajo vsakodnevno ali vsaj enkrat na teden, in sicer najpogosteje vsak dan dvojezične slovarje in *Slovar slovenskega knjižnega jezika*.

Anketiranci so pod oznako *drugo* naštevati priročnike, ki jih pogosto uporabljajo, a niso naštetih na seznamu. Na prvem mestu je portal Fran, sledijo pa različni spletni slovarji oziroma (večjezični) slovarski portali (npr. Termania, Linguee, PONS, Wiktionary), tuji enojezični razlagalni slovarji, spletne terminološke zbirke

(npr. Evroterm, IATE) ter priročniki, ki imajo (večinoma) nekoliko bolj specializiran krog naslovnikov (npr. zgodovinski slovarji slovenščine, vezljivostni slovar slovenščine, *Slovar novejšega besedja slovenskega jezika*, Pleteršnikov slovar, leksikon slovenskih krajevnih imen). Anketiranci pogosto omenjajo zbirne portale, kar kaže, da med specializiranimi (priročniškimi) viri ali ne razlikujejo ali pa se jim razlike ne zdijo relevantne.

Preglednica 1: Pogostost uporabe jezikovnih priročnikov

<i>Kako pogosto uporabljate našete priročnike?</i>						
	ne poznam	nikoli	enkrat ali nekajkrat na leto	enkrat ali nekajkrat na mesec	enkrat ali nekajkrat na teden	enkrat ali nekajkrat na dan
Slovar slovenskega knjižnega jezika	0 %	3 %	27 %	33 %	26 %	11 %
Slovenski pravopis	0 %	8 %	37 %	30 %	17 %	7 %
Slovenska slovnica	1 %	18 %	45 %	24 %	10 %	2 %
terminološki slovarji za različna strokovna področja	7 %	24 %	32 %	22 %	11 %	4 %
slovarji tujk	1 %	11 %	46 %	30 %	10 %	2 %
Slovar slovenskih frazemov	14 %	41 %	31 %	10 %	4 %	1 %
Sinonimni slovar slovenskega jezika	16 %	40 %	28 %	10 %	4 %	1 %
slovenski etimološki slovarji	10 %	35 %	37 %	12 %	4 %	1 %
dvojezični slovarji	2 %	13 %	22 %	26 %	24 %	12 %
Slovenski lingvistični atlas	32 %	50 %	14 %	3 %	1 %	0 %
narečni slovarji	19 %	55 %	21 %	3 %	1 %	0 %
drugo	40 %	30 %	8 %	8 %	8 %	6 %

Podatki o prepoznavnosti infrastrukturnih enot in pogostosti njihove rabe so zbrani tudi za jezikovne tehnologije, portale, korpuse in druge nepriročniške infrastrukturne enote. Na vprašanja je v povprečju odgovarjalo približno 2950 anketirancev.

Anketiranci najbolj pogosto uporabljajo portal Fran (55 % anketirancev) in Jezikovno svetovalnico Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU (40 % anketirancev), sledijo pa Termania, Evrotermu, korpus Gigafida ter Terminološka svetovalnica Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. Med jezikovnimi tehnologijami anketiranci najpogosteje uporabljajo črkovalnik v urejevalniku besedil (78 % anketirancev) in slovnični pregledovalnik (63 % anketirancev), pogosto tudi strojni prevajalnik (43 % anketirancev).

Po ostalih naštetih nepriročniških virih in tehnologijah segajo anketiranci razmeroma redko, v povprečju jih uporablja manj kot 20 %, mnoge celo manj kot 10 % vprašanih. Ker gre v več primerih za specializirane vire (npr. orodje NoSketch Engine, korpus Janes), v izhodišču namenjene ožjemu krogu naslovnikov, rezultati ankete niso presenetljivi. Opozoriti sicer velja, da imajo nekatere tehnologije, npr. orodji za samodejno prepoznavanje in sintezo govora, precej večji potencial uporabe z vgradnjo v druga orodja in storitve, kot samostojna orodja so manj uporabne.

V splošnem lahko ugotovimo, da imajo, sodeč po anketi, priročniki večji relativni delež uporabnikov kot jezikovni portali, korpusi in tehnologije. Izjemi sta osnovni jezikovni tehnologiji, tj. avtomatski slovnični pregledovalnik in črkovalnik, ki ju vsakodnevno uporablja približno tretjina oziroma četrtnina anketirancev, ter strojni prevajalnik. Portal Fran vsak dan uporablja 13 % anketirancev, dvojezične

slovarje 12 % anketirancev in temeljni razlagalni slovar 11 % anketirancev. Anketa kaže, da so najpogosteje uporabljeni temeljni viri in tehnologije ter viri z interpretiranimi jezikovnimi podatki, specializirane infrastrukturne enote pa imajo razmeroma majhen delež uporabnikov.

Preglednica 2: Pogostost uporabe nepriročniških infrastrukturnih enot

Kako pogosto uporabljate našete vire in orodja?						
	ne poznam	nikoli	enkrat ali nekajkrat na leto	enkrat ali nekajkrat na mesec	enkrat ali nekajkrat na teden	enkrat ali nekajkrat na dan
Fran	35 %	11 %	11 %	15 %	16 %	13 %
Termania	53 %	19 %	10 %	8 %	7 %	3 %
Terminologišče	61 %	22 %	9 %	4 %	3 %	1 %
Evroterm	54 %	21 %	11 %	7 %	5 %	3 %
Pedagoški slovnični portal	61 %	25 %	11 %	3 %	1 %	0 %
Jezikovna Slovenija	60 %	24 %	11 %	3 %	1 %	0 %
korpus Gigafida	57 %	19 %	9 %	6 %	5 %	3 %
korpus Gos	68 %	23 %	6 %	2 %	1 %	0 %
korpus Janes	69 %	24 %	4 %	2 %	0 %	0 %
korpus Kres	68 %	23 %	5 %	2 %	1 %	0 %
korpus Lektor	64 %	22 %	9 %	3 %	1 %	0 %
korpus Nova beseda	59 %	21 %	11 %	6 %	2 %	1 %
korpus Šolar	66 %	25 %	6 %	2 %	1 %	0 %
Jezikovna svetovalnica Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU	36 %	24 %	20 %	13 %	6 %	2 %
Terminološka svetovalnica Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU	40 %	28 %	18 %	9 %	4 %	1 %
črkovalnik v urejevalniku besedil	9 %	13 %	12 %	13 %	19 %	33 %
avtomatski slovnični pregledovalnik	15 %	22 %	11 %	11 %	17 %	23 %
konkordančnik NoSketch Engine	70 %	24 %	3 %	2 %	1 %	0 %
orodje za samodejno prepoznavanje govora	47 %	43 %	7 %	2 %	1 %	1 %
orodje za samodejno prepoznavanje govorcev	51 %	45 %	3 %	1 %	0 %	0 %
orodje za sintezo govora	53 %	42 %	4 %	1 %	0 %	0 %
strojni prevajalnik	28 %	28 %	16 %	14 %	10 %	3 %
drugo	55 %	31 %	4 %	5 %	3 %	2 %

Anketiranci so odgovarjali tudi na vprašanja odprtega tipa, katere infrastrukturne enote najbolj pogrešajo in bi jih bilo zato treba razviti ali prednostno posodobiti. Želje in potrebe je izrazilo 879 anketirancev. Kvantitativni prikaz predstavljenih izraženih potreb (v odstotkih) se nanaša na odgovore, v katerih so anketiranci povedali, da potrebujejo naslednje infrastrukturne enote:¹⁰ (1) terminološke slovarje (12 % odgovorov), tudi dvojezične; (2) (posodobljen in poenostavljen) pravopis

¹⁰ Približno 14 % anketirancev je pojasnilo, da ne pogrešajo nobenega jezikovnega vira ali tehnologije, ali so odgovorili *ne vem*, ali pa je bil njihov odgovor nejasen – takih odgovorov v izraženih deležih nismo upoštevali.

(10 % odgovorov) in usklajena pravila v pravopisnem in razlagalnem slovarju; (3) znanstveno in šolsko slovnico (9 % odgovorov); enojezični razlagalni slovar (9 % odgovorov), ki se bo redno dopolnjeval in posodabljal; (4) dvojezične slovarje (6 % odgovorov); (7) sinonimni slovar (5 % odgovorov), ki bo prosto dostopen in njegovo preprostejšo različico; (8) pravorečni priročnik (4 % odgovorov).

Nekoliko redkeje je bila pri anketirancih izražena še želja po tezavru (1,5 % odgovorov), slovarju slovenskih krajevnih imen (1 % odgovorov), lektorskem priročniku (1 % odgovorov), frazeološkem slovarju (1 % odgovorov) in slovarju kolokacij (1 % odgovorov). Manj kot en odstotek anketirancev (za vsak navedeni vir) si želi šolski razlagalni slovar, slovar slovenskega znakovnega jezika, slogovni priročnik, etimološki slovar, priročnik za poučevanje slovenščine kot drugega oziroma tujega jezika, slovar tujk ipd.

Skupno 13 % anketirancev želi nove in izpopolnjene jezikovne tehnologije, enoten jezikovni portal za (vse) baze podatkov, različne jezikovne korpuse ter (vse) jezikovne priročnike v elektronski obliki. Nove in nadgrajene jezikovne korpuse (različnih tipov) si želi približno 2 % vprašanih, kvaliteten strojni prevajalnik pogreša 3 % anketirancev, želijo pa tudi kakovostne slovnicične pregledovalnike (2 %). Približno 1 % anketirancev pogreša prepoznavnik govora (za potrebe govornega narekovanja ali pa na prenosnih telefonih) in različne oblike portalov, ki bi predstavljali ustrezno izgovarjavo besed. Opazna je tudi skupina uporabnikov s posebnimi potrebami, ki želijo izboljšane sinteze govora v komunikatorjih ter zvočno podnaslavljanje multimedijskih vsebin.

Ugotavljam, da se anketni podatki o pogostosti rabe jezikovnih priročnikov v veliki meri ujemajo s podatki o neposredno izraženih potrebah anketirancev. Predstavljeni podatki kažejo okvirno podobo, katere so prioritete naloge na področju oblikovanja slovenske jezikovne infrastrukture.

2.1.2 Stališča raziskovalcev in/ali razvijalcev jezikovnih virov ter tehnologij¹¹

S pomočjo dodatnih vprašanj za strokovnjake, ki se poklicno ukvarjajo z raziskovanjem jezika in/ali oblikovanjem jezikovnih virov in tehnologij, smo ugotavljali, katere so po njihovem mnenju prioritete na področju oblikovanja slovenske jezikovne infrastrukture. Infrastrukturne enote so bile razdeljene v štiri skupine, in sicer na slovarske priročnike, druge jezikovne priročnike, korpuse in druge podatkovne zbirke ter jezikovne tehnologije. Anketirance smo prosili, da pri vsaki od posameznih skupin infrastrukturnih enot izberejo (največ) štiri enote, za katere menijo, da so za razvoj slovenščine in ohranjanje njenega statusa najbolj pomembne in bi jih morali prednostno oblikovati ali posodobiti.¹² Na specialistična vprašanja je v povprečju odgovarjalo nekaj več kot 110 anketirancev.

¹¹ Pri interpretaciji anketnih odgovorov je treba upoštevati le 11 % delež anketirancev, ki se ukvarjajo (tudi) z razvijanjem jezikovnih tehnologij. Gre za precej nižji odstotek kot pri anketirancih, ki se poklicno ukvarjajo z raziskovanjem jezika in/ali oblikovanjem jezikovnih virov.

¹² Skupine so bile določene glede na skupne tipološke značilnosti posameznih infrastrukturnih enot. Delitev je omogočala, da je bilo število enot, med katerimi so anketiranci pri vsakem

Preglednica 3: *Prioritete slovenske jezikovne infrastrukture – slovarski priročniki*

Kateri slovarji so po Vašem mnenju najpomembnejši za razvoj in ohranjanje statusa slovenščine in bi jih zato morali prednostno oblikovati ali posodobiti?		
	število odgovorov	delež odgovorov (%)
splošni razlagalni slovar	90	77 %
pravopisni slovar	85	73 %
pravorečni slovar	40	34 %
frazološki slovar	23	20 %
slovar sinonimov	23	20 %
etimološki slovar	22	19 %
šolski razlagalni slovar	22	19 %
slovar tujk	20	17 %
tezaver	15	13 %
narečni slovar	11	9 %
zgodovinski slovar	8	7 %
drugo	4	3 %

Preglednica 4: *Prioritete slovenske jezikovne infrastrukture – neslovarski priročniki*

Kateri drugi priročniki so po Vašem mnenju za razvoj in ohranjanje statusa slovenščine najpomembnejši in bi jih zato morali prednostno oblikovati ali posodobiti?		
	število odgovorov	delež odgovorov (%)
pravopisna pravila	81	72 %
znanstvena slovnica slovenščine	66	59 %
pravorečni priročnik	48	43 %
šolska slovnica	48	43 %
šolski pravopis	33	29 %
slogovni priročnik	33	29 %
zgodovinska slovnica	19	17 %
nova dialektologija	17	15 %
lingvistični atlas	12	11 %
drugo	5	4 %

Strokovnjaki so opredelili pripravo pravorečnih priročnikov kot eno od prioritet na področju oblikovanja slovenske jezikovne infrastrukture, čeprav v aktualnem ANJO pravorečna problematika z vidika konkretnih akcij ni omenjena.

Preglednica 5: *Prioritete slovenske jezikovne infrastrukture – korpusi in podatkovne zbirke*¹³

Kateri korpusi, podatkovne zbirke so po Vašem mnenju za razvoj in ohranjanje statusa slovenščine najpomembnejši in bi jih zato morali prednostno oblikovati ali posodobiti?		
	število odgovorov	delež odgovorov (%)
referenčni pisni korpus knjižnega jezika	89	82 %
referenčni govorni korpus knjižnega jezika	69	64 %

od vprašanj izbirali, razmeroma primerljivo, hkrati je bilo mogoče določiti relativno lestvico prioritet pri tipološko primerljivih infrastrukturnih enotah.

¹³ V anketi je prišlo do napake. Namesto izbir referenčni pisni korpus knjižnega jezika in referenčni govorni korpus knjižnega jezika bi morali biti navedeni izbiri referenčni pisni korpus slovenskega jezika in referenčni govorni korpus slovenskega jezika.

Kateri korpusi, podatkovne zbirke so po Vašem mnenju za razvoj in ohranjanje statusa slovenščine najpomembnejši in bi jih zato morali prednostno oblikovati ali posodobiti?		
	število odgovorov	delež odgovorov (%)
specializirani korpusi strokovnih in znanstvenih besedil	56	52 %
zbirka normativnih zadreg (kot osnova za pripravo pravopisa, slovnice)	27	25 %
diahroni korpus	20	19 %
korpus spletnih besedil	19	18 %
specializirani pisni korpusi (npr. Šolar, Lektor, korpus usvajanja besedil)	17	16 %
specializirani govorni korpus	13	12 %
baza tonemsko in jakostno onaglašanih besed (skupaj z njihovimi oblikami in izgovorjavo)	12	11 %
učni korpus	11	10 %
baza pregibnostnih vzorcev besed	9	8 %
slovenski Wordnet	7	6 %
drugo	6	6 %
leksikoni besednih oblik	5	5 %
slovenski FrameNet	4	4 %

Preglednica 6: *Prioritete slovenske jezikovne infrastrukture – jezikovne tehnologije*

Katero tehnologijo in vmesniki so po Vašem mnenju za razvoj in ohranjanje statusa slovenščine najpomembnejši in bi jih zato morali prednostno oblikovati ali posodobiti?		
	število odgovorov	delež odgovorov (%)
avtomatski slovnični pregledovalnik	71	65 %
črkovalnik	59	54 %
strojni prevajalnik	53	48 %
orodje za samodejno prepoznavo govora	30	27 %
lematizatorji, oblikoslovni označevalniki, skladijski razčlenjevalniki	28	25 %
orodje za samodejno sintezo govora	23	21 %
orodje za samodejno luščenje terminologije	19	17 %
konkordančniki, grafični vmesniki za prikaz podatkov v korpusih, podatkovnih zbirkah	16	15 %
orodje za avtomatsko razločevanje različnih pomenov besed	12	11 %
orodje za samodejno povzemanje besedil	9	8 %
sistemi za samodejno odgovarjanje na vprašanja	7	6 %
drugo	6	5 %
orodje za razreševanje koreferenčnih razmerij	3	3 %
orodje za prepoznavanje imenskih entitet	2	2 %
orodje za samodejno prepoznavanje govorcev in segmentacijo med govorcei	2	2 %

Peto specialistično vprašanje je spraševalo po splošnih usmeritvah na področju oblikovanja slovenske jezikovne infrastrukture in je bilo zastavljeno z namenom, da anketiranci določijo relativno pomembnost sklopov infrastrukturnih nalog. Anketiranci so med navedenimi sklopi infrastrukturnih nalog izbrali (največ) dva, za katera ocenjujejo, da bi ju morali izvajati prednostno. Navedeni sklopi infrastrukturnih nalog so sledili skupinam nalog, navedenih v ANJO.

Preglednica 7: Prioritete slovenske jezikovne infrastrukture – splošne usmeritve

Kaj so po vašem mnenju prioritete na področju oblikovanja jezikovne infrastrukture?		
	število odgovorov	delež odgovorov (%)
sistematične jezikoslovne raziskave kot osnova za opis jezika	70	63 %
oblikovanje temeljnih jezikovnih priročnikov in virov	68	61 %
digitalizacija obstoječih virov	23	21 %
oblikovanje temeljnih jezikovnih tehnologij	19	17 %
oblikovanje jezikovnih portalov	15	13 %
oblikovanje infrastrukturnega centra za hranjenje in distribucijo virov in tehnologij	14	13 %

Strokovnjaki so kot ključna sklopa infrastrukturnih dejavnosti, ki bi jima morali posvečati še posebno pozornost, izbrali sistematične jezikoslovne raziskave kot osnovo za opis jezika in oblikovanje temeljnih jezikovnih priročnikov in virov.

Podatki o relativni pomembnosti posameznih (sklopov) infrastrukturnih dejavnosti, kot jih odražajo stališča strokovnjakov, so pomembna informacija o tem, izvedbo katerih nalog je treba financirati prednostno. Za razvoj slovenščine in ohranjanje njenega statusa so pomembne tudi naloge, ki imajo po rezultatih ankete nekoliko nižjo prioriteto, saj je usklajen razvoj različnih infrastrukturnih področij predpogoj za ustrezno načrtovanje statusa, korpusa in znanja jezika. Ugotavljam, da je treba naloge, ki so opredeljene kot prednostne, financirati najprej in v največjem obsegu, hkrati pa ne smemo zanemarjati drugih infrastrukturnih nalog.

3 Sklep

Analiza aktualnega stanja slovenske jezikovne infrastrukture, opravljena v okviru projekta *Jezikovna politika Republike Slovenije in potrebe uporabnikov (2016–2017)*, je pokazala, da je slovensko jezikovno infrastrukturo treba celostno nadgraditi, saj nekaterih ključnih jezikovnih virov in tehnologij nimamo, marsikatera obstoječa infrastrukturna enota pa je zastarela ali še v začetnih fazah razvoja (prim. Krek 2012). Smiselni prvi jezikovnopolični korak je zato določitev hierarhije infrastrukturnih dejavnosti glede na njihovo pomembnost in oblikovanje seznama jezikovnih virov in tehnologij, ki jih je treba oblikovati ali posodobiti prednostno. Slediti mora sistematična gradnja slovenske jezikovne infrastrukture v skladu z identificiranimi prioritetami.

Sodeč po analizi anketnih podatkov, imajo strokovnjaki, ki se poklicno ukvarjajo z raziskovanjem jezika in/ali oblikovanjem jezikovnih virov in tehnologij, razmeroma jasna stališča o tem, katere so prioritete naloge na področju oblikovanja slovenske jezikovne infrastrukture. Pri vsakem od vprašanj o infrastrukturnih enotah, ki jih je treba oblikovati ali posodobiti prednostno, so namreč dve ali tri infrastrukturne enote nedvoumno prepoznali kot prioritete. Ključnega pomena je tudi, da se, glede na podatke ankete stališča strokovnjakov za jezik v meri ujemajo z izraženimi potrebami in pričakovanji širše jezikovne skupnosti v RS. Anketiranci so kot infrastrukturne enote, ki jih najpogosteje uporabljajo in katerih pripravo oziroma prenovo najbolj pogrešajo, navajali zlasti temeljne jezikovne priročnike

oziroma vire ter osnovne in najbolj poznane jezikovne tehnologije, kar ne preseneča, saj poročila o izvajanju aktualnega nacionalnega programa za jezikovno politiko ugotavljajo, da infrastrukturnih dejavnosti ne izvajamo v predvidenem obsegu in da je infrastrukturno področje eno finančno najslabše podprtih področij jezikovne politike. Prednostno je treba oblikovati oziroma posodobiti infrastrukturne enote, ki jih uporabniki najpogosteje uporabljajo in najbolj pogrešajo.

Jezikovne tehnologije so po rezultatih ankete na seznamu prioritet uporabnikov umeščene nekoliko nižje, kar pa ne pomeni, da za razvoj jezika niso pomembne. Nekatere od njih so ključnega pomena za jezikovne uporabnike s posebnimi potrebami. Mnoge od jezikovnih tehnologij sodijo med omogočivne tehnologije, zato so kot samostojna orodja uporabne le pogojno, večjo vrednost dobijo z vgradnjo v druge storitve.

Z vidika uporabniških potreb ter z vidika potreb, ki jih porajata jezikovno izobraževanje ter znanstvenoraziskovalno spremljanje jezika, gre v zvezi z jezikovnimi tehnologijami in jezikovnimi viri večinoma za vzporedne in ne izključujoče se potrebe. Jezikovne tehnologije (večinoma) ne morejo nadomeščati obstoječih tipov infrastrukturnih enot, lahko pa jih smiselno dopolnjujejo in nadgrajujejo. Smiselno bi bilo finančno ustrezno podpreti oblikovanje različnih tipov infrastrukturnih enot, in sicer je treba proračun za infrastrukturno dejavnost ustrezno povečati glede na obstoj dodatnih sporazumevalnih potreb, ki jih poraja tehnološki razvoj.

Ena od prioritet, za katere bi morali poskrbeti v finančnem in organizacijskem smislu, je tudi kontinuirano in sistematično znanstvenoraziskovalno spremljanje jezika na vseh področjih. Brez aktualnih raziskav je težko zastaviti relevantne jezikovnopolitične korake, v enaki meri ali še bolj pa so raziskave nujne za izdelavo sodobnih jezikovnih virov in tehnologij. Jezikovni priročniki, drugi viri in jezikovne tehnologije se morajo razvijati čim bolj vzporedno, saj je le tako mogoče dosežati sinergične učinke in ustrezno poskrbeti za oblikovanje korpusa jezika, graditi znanje jezika in ohranjati njegov status.

LITERATURA

Kozma AHAČIČ idr., 2017a: *Ciljni raziskovalni projekt Jezikovna politika Republike Slovenije in potrebe uporabnikov: raziskovalno poročilo*. Ljubljana: ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, idr. Dostopno 22. 7. 2018 na https://isjfr.zrc-sazu.si/sites/default/files/raziskovalno_porocilo_28_11_2017.pdf.

—, 2017b: *Jeziki v Sloveniji in slovenščina zunaj nje: anketni vprašalnik*. Ljubljana: ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, idr. Dostopno 22. 7. 2018 na https://isjfr.zrc-sazu.si/sites/default/files/anketni_vprasalnik_1_kod_0.pdf.

Akcijski načrt za jezikovno opremljenost. Ljubljana: 13. 11. 2015. Dostopno 22. 7. 2018 na http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/raziskave-analize/slovenski_jezik/Akcijska_nacrta/ANJO.pdf.

Nataša GLIHA KOMAC, Polonca KOVAČ (ur.), 2018: *Pravna ureditev in programski dokumenti o jezikovni rabi in praksah jezikovnih uporabnikov v Republiki Sloveniji in uporabnikov slovenskega jezika v sosednjih državah*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Simon KREK, 2009: Od SSKJ do spletnega portala standardne slovenščine. *Jezik in slovstvo* 54/3–4, 95–113.

—, 2012: *Slovenski jezik v digitalni dobi*. Heidelberg: Springer.

Nataša LOGAR idr., 2017: Odziv na »Anketo o slovenščini« projekta Jezikovna politika Republike Slovenije in potrebe uporabnikov. *Slovenščina* 2.0 5, 27–37.

Poročilo o izvajanju akcijskih načrtov za jezikovno izobraževanje in za jezikovno opremljenost, sprejetih na podlagi Resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014–2018, za leto 2016. Ljubljana: 8. 6. 2017. Dostopno 22. 7. 2018 na http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/slovenski_jezik/2017/Porocilo-2016.pdf.

Poročilo o uspešnosti izvajanja Nacionalnega programa za jezikovno politiko 2014–2018 za leto 2014 (NPJP 2014). Ljubljana: 24. 6. 2015. Dostopno 22. 7. 2018 na http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/slovenski_jezik/Akcijska_nacrt/Porocilo_o_uspes_izvaj_NPJP_-_sprejeto_na_vladi__24_6_2015_.pdf.

Poročilo o uspešnosti izvajanja Nacionalnega programa za jezikovno politiko 2014–2018, Akcijskega načrta za jezikovno izobraževanje in Akcijskega načrta za jezikovno opremljenost za leto 2015 (NPJP 2015). Ljubljana: 7. 7. 2016. Dostopno 22. 7. 2018 na http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/slovenski_jezik/Akcijska_nacrt/Porocilo_o_NPJP_in_AN__vlada_7.7.2016_.pdf.

Resolucija o Nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014–2018 (ReNPJP14–18), Ur. l. RS, št. 62/13. Dostopno 22. 7. 2018 na <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO91#>.

Zakon o javni rabi slovenščine (ZJRS), Ur. l. RS, št. 86/04, 8/10. Dostopno 22. 7. 2018 na <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO3924>.

SLOVENE LANGUAGE INFRASTRUCTURE AS A LANGUAGE-POLICY ISSUE: THE NEEDS AND EXPECTATIONS OF LANGUAGE USERS

In the paper, the current Slovene language policy is analysed with regard to the development of Slovene language infrastructure.

The development of Slovene language infrastructure was not regarded as an issue of Slovene language policy explicitly until the passing of the *Resolution on the National Program for Language Policy 2014–2018* and was operationalized in the *Action Plan for Language Infrastructure*. Therefore, the field of Slovene language infrastructure is not (yet) well regulated from organizational and financial point of view as well as in terms of determining the tasks to be accomplished. In addition, the key problem is that infrastructural tasks are not being performed.

The article also draws attention to the inadequate model of financing of language infrastructure, to the fact that infrastructural tasks are not properly hierarchized in the program documentation, and to the fact that we do not carry out a systematic and continuous research on the Slovene language, which is indispensable for the proper development of language resources and language technologies. We argue that the areas of language education and language infrastructure should be developed in parallel and receive equal financial support. The article also presents the interpretation of data from the questionnaire produced within the framework of the *Language Policy of the Republic of Slovenia and the Needs of Users* project on expectations and needs of users regarding Slovene language infrastructure.